

Από Χριστοδουλάκη.

3

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2003

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ**ΘΕΜΑ:** Πιθανές επιπτώσεις από τον πόλεμο στο Ιράκ.

Οι συνέπειες από τυχόν πολεμικές συγκρούσεις στην περιοχή του Ιράκ σε μεγάλο βαθμό συνδέονται με την ένταση και τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων. Αν επαναληφθούν τα γεγονότα του πολέμου του Περσικού Κόλπου ('90-'91) τότε οι συνέπειες θα είναι περιορισμένες και θα εκδηλωθούν κυρίως στη διάρκεια του α' εξαμήνου του 2003.

Αν πάλι επαληθευτούν οι πλέον αισιόδοξες προβλέψεις και υπάρξει παράταση των πολεμικών επιχειρήσεων με πιθανή πολιτική αποσταθεροποίηση των χωρών της περιοχής τότε οι συνέπειες θα είναι σημαντικότερες και θα επηρεάσουν άμεσα τις μακροοικονομικές εξελίξεις του 2003 και του 2004.

Με την υπόθεση ότι θα ισχύσει το αισιόδοξο «σενάριο» δηλαδή διάρκεια πολεμικών επιχειρήσεων 2 με 3 βδομάδες και ότι μετά από αυτό θα υπάρξει περίοδος συζητήσεων και προβληματισμού για την ανάπτυξη της περιοχής στην μετά Σαντάμ εποχή για το Ιράκ για ένα διάστημα δύο έως τριών μηνών δυνάμεθα να εκτιμήσουμε ότι οι άμεσες επιπτώσεις από τον πόλεμο αυτό θα είναι:

1. Στον πληθωρισμό, μέσα από την αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου και την ενίσχυση των κερδοσκοπικών πιέσεων
2. Στην επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της παραγωγής, της απασχόλησης και του εισοδήματος

Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το τρέχον έτος κατά 3,8% είναι συμβατός με το «σενάριο» αυτό υπό ορισμένες όμως προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές αναφέρονται στην εξέλιξη των δαπανών σε όλη τη διάρκεια του 2003, στον αποτελεσματικό έλεγχο των δαπανών σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, με τους προϋπολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς επίσης και με την εξέλιξη του ΑΕΠ στις χώρες της Ευρωζώνης.

Το ΑΕΠ στις χώρες της Ευρωζώνης κατά το τρέχον έτος εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 1,8%. Νεότερες όμως εκτιμήσεις δείχνουν ότι η αύξηση αυτή είναι ήδη πλέον αισιόδοξη και ότι μια πιο πιθανή αύξηση για το 2003 φαίνεται να είναι το 1 έως 1,2%. Αν αυτή η αύξηση επαληθευθεί, τότε θα πρέπει να αναμένεται μια επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης του ελληνικού ΑΕΠ περίεξ του 3,0%. Το «σενάριο» αυτό δεν ανατρέπει τον ψηφισθέντα προϋπολογισμό του 2003, δημιουργεί όμως ισχυρές πιέσεις επί των δαπανών ενώ θα υπάρξει και επιβράδυνση του ρυθμού των φορολογικών εσόδων.

Έχει ιδιαίτερη σημασία για λόγους καθαρά ψυχολογικούς να συγκρατηθούν οι τιμές και να αποφευχθεί οποιαδήποτε ανατίμηση. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένα μέρος των αποθεμάτων της χώρας σε υγρά καύσιμα. Τα αποθέματα αυτά σύμφωνα με πληροφορίες που υπάρχουν είναι πάνω από το όριο των 90 ημερών και θεωρούνται επαρκή για μια παρέμβαση στην αγορά αν αυτό κριθεί απαραίτητο. Η πρόσφατη ανατίμηση του ΕΥΡΩ καθώς επίσης και η παραπέρα ανατίμηση αυτού έναντι του Δολαρίου σε μεγάλο βαθμό μπορούν να απορροφήσουν την αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου σε Δολάρια. Το ισχυρό ΕΥΡΩ μπορεί να συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του εισαγόμενου πληθωρισμού και κατά συνέπεια η όποια αύξηση των τιμών σημειωθεί θα οφείλεται σε ενδογενή εσωτερικά αίτια. Η μείωση των φόρων που προτείνεται πιο πάνω θα είναι το έσχατο μέτρο προκειμένου να συγκρατηθούν οι τιμές και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στη σταθερότητα του νομίσματος. Σε κάθε περίπτωση η μείωση αυτή θα είναι πρόσκαιρη και η απώλεια εσόδων μάλλον οριακή.

Τα μέτρα Μακροοικονομικής πολιτικής θα στοχεύουν σε ένα πιο αποτελεσματικό έλεγχο της τελικής ζήτησης έτσι ώστε η προβλεπόμενη ανάπτυξη του ΑΕΠ να πραγματοποιηθεί χωρίς να αποτραπεί η βασική μακροοικονομική ισορροπία, που θα οδηγούσε σε διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και σε επιτάχυνση του πληθωρισμού.

Α. Γεωπολιτικές Αστάθειες: Αυτού του είδους οι αστάθειες έχουν επίπτωση στην μείωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών αλλά και των παραγωγών. Επιπλέον η άνοδος στην τιμή του πετρελαίου μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στην Βενεζουέλα επιβαρύνει τις όποιες προσπάθειες ανάκαμψης. Εάν οι τιμές αυτές παραμείνουν στα τωρινά υψηλά επίπεδα τότε θα πρέπει να αναμένεται μια αύξηση της παραγωγής από την πλευρά του ΟΠΕΚ προκειμένου να εξασφαλισθεί η πορεία της ανάκαμψης. Εάν κάτι τέτοιο δεν συμβεί οι σημερινές υψηλές τιμές του αργού πετρελαίου θα βλάψουν την ανάκαμψη και ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα αναθεωρηθεί προς τα κάτω.

Β. Ανισορροπίες της Παγκόσμιας οικονομίας εξακολουθούν να υπάρχουν και αποτελούν μια σοβαρή απειλή για την Παγκόσμια Οικονομία. Το δίδυμο έλλειμμα των ΗΠΑ, η στασιμότητα της Ιαπωνικής οικονομίας και η αδυναμία του Χρηματοπιστωτικού συστήματος της εξακολουθούν να αποτελούν τα πιο κρίσιμα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι χώρες της ζώνης του ΟΟΣΑ. Η αντιμετώπιση των προβλημάτων της Αμερικανικής Οικονομίας απαιτεί προσεκτικά μελετημένα μέτρα πολιτικής καθαρά συστατικού χαρακτήρα τα οποία θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην πορεία της παγκόσμιας ανάκαμψης.

Γ. Χρηματοοικονομική Αστάθεια: Η κρίση του επιχειρείν στην Μεκκα του Καπιταλισμού μετά τα πρόσφατα λογιστικά σκάνδαλα συνέτειναν στην όξυνση της κυκλικής κρίσης στην αγορά κεφαλαίου και χρήματος. Τα μέτρα που ελήφθησαν για την αναβάθμιση του ελεγκτικού επαγγέλματος και της εποπτείας των κεφαλαιαγορών μεσοπρόθεσμα είναι βέβαιο ότι θα αποδώσουν. Βραχυπρόθεσμα όμως η επενδυτική εμπιστοσύνη παραμένει σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα με άμεσες συνέπειες στην Χρηματιστηριακή αγορά.

Από Χαρδουβέρη - Τραυλό.

9/12/2002

Κόστος Πολέμου στο Ιράκ

Η έκθεση του ΚΥΣΕΑ δεν περιελάμβανε εκτίμηση του κόστους από τη συμμετοχή μας στις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Η έκθεση επεσήμαινε απλώς την αναμενόμενη σημαντική μείωση της τουριστικής δραστηριότητας (μείωση του ρυθμού ανάπτυξης από 3,8% σε 3% περίπου του ΑΕΠ). Παρατίθενται πίνακες του ΥΠΕΘΑ με συγκεκριμένες εκτιμήσεις, που βασίζονται στα ιστορικά κόστη από παρόμοιες επιχειρήσεις (Κόσσοβο, Αφγανιστάν).

Στο Αφγανιστάν η παρουσία μας διήρκεσε 12 μήνες. Με υπόθεση εργασίας ότι η προσπάθεια στο Ιράκ θα είναι μεγαλύτερης διάρκειας και μεγαλύτερων απαιτήσεων (π.χ. παρουσία υγειονομικού λόχου σε γειτονική χώρα με το Ιράκ), διατυπώνονται προβλέψεις για:

15 μήνες	50 εκατ. ευρώ	ή 0,036% του ΑΕΠ
18 μήνες	60 εκατ. ευρώ	ή 0,043% του ΑΕΠ
30 μήνες	100 εκατ. ευρώ	ή 0,071% του ΑΕΠ

Τα μεγέθη είναι μικρά σε σχέση με το κόστος στον τουρισμό (υποδεκαπλάσια). Σημειώνεται, όμως, ότι οι παραπάνω προβλέψεις είναι αισιόδοξες διότι αναφέρονται στο ελάχιστο πολεμικό κόστος. Το ΥΠΕΘΑ, υπό τον φόβο των συζητήσεων και διαρροών, δεν παρουσίασε εκτίμηση του κόστους για ευαίσθητα ζητήματα, όπως μια επίθεση με πυραύλους στην Κύπρο και την ανάγκη άμυνας με τη χρησιμοποίηση των PATRIOT. Ενδεχόμενη χρήση πυραύλων διαφοροποιεί δραματικά τα κόστη.

Τέλος, σύμφωνα με τον κ. Ανωμερίτη, ουδέτερη αναμένεται να είναι η επίδραση στους εφοπλιστές (τάνκερ).

27/11/2002

Αγαπητέ Γκίκα,

Πραγματοποιήσαμε ορισμένα σενάρια κόστους ανάλογα με το χρόνο που θα διαρκέσουν οι επιχειρήσεις και οι ειρηνευτικές αποστολές. Οι εκτιμήσεις στηρίζονται σε ιστορικά κόστη από παρόμοιες συμμετοχές (π.χ. Αφγανιστάν, Κόσσοβο). Στο Αφγανιστάν η παρουσία μας εκεί έχει ήδη προσεγγίσει τους 12 μήνες. Με υπόθεση εργασίας ότι η προσπάθεια στο Ιράκ θα είναι μεγαλύτερης διάρκειας και ενδεχομένως θα απαιτήσει πιο διευρυμένη παρουσία δυνάμεων (μεταξύ άλλων και ενός λόχου υγειονομικού σε γειτονική του Ιράκ χώρα) διατυπώνουμε προβλέψεις για 15, 18 και 30 μήνες.

Επισημαίνεται ότι το κόστος για ορισμένες ευαίσθητες πτυχές ενδεχόμενης συμμετοχής μας δεν έχουν εκτιμηθεί γιατί είναι δυνατόν να προκαλέσουν συζητήσεις και διαρροές. Αναφέρω ενδεικτικά την περίπτωση επίθεσης με πυραύλους στην Κύπρο και την αναγκαιότητα κάλυψης της με αντιαεροπορικούς πυραύλους. Ενδεχόμενη χρήση πυραύλων διαφοροποιεί δραματικά τα κόστη.

Τα συνολικά κόστη κυμαίνονται από περίπου 50 εκατ ΕΥΡΩ για 15 μήνες 60 εκατ ΕΥΡΩ για 18 μήνες στα 100 για 30 μήνες με τη σημαντικότερη παράμετρο τα καύσιμα.

Σ.

ΣΕΝΑΡΙΟ 15 ΜΗΝΩΝ ΜΕ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ
(ΣΕ ΕΥΡΩ)

ΚΑΕ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΓΕΣ	ΓΕΝ	ΓΕΑ	ΣΥΝΟΛΟ
0432	Επίδομα υπηρεσίας στην Αλλοδαπή	6.500.000	0	0	6.500.000
0721	Έξοδα μετακίνησης στρατ.στο Εσωτ.	26.250	8.900.000	25.000	8.951.250
0723	Έξοδα μετακίνησης στρατ.στο Εξωτ.	250.000	301.250	12.500	563.750
0725	Έξοδα μετακίνησης από το εξωτερ. στο εξωτ.	15.000	0	0	15.000
0813	Μισθώματα κτιρίων	200.000	0	0	200.000
0822	Μεταφορές	1.625.000	92.500	0	1.717.500
0839	Δαπάνες καθαριότητας	15.000	0	0	15.000
0861	Συντήρηση - μεταφορά μέσων Ξηράς	312.500	0	0	312.500
0862	Συντήρηση πλωτών μέσων	0	1.608.750	0	1.608.750
0863	Συντήρηση αεροσκαφών	0	681.250	625.000	1.306.250
0814	Μισθώματα μεταφορικών μέσων	0	25.000	0	25.000
1121	Προμήθεια Βιβλίων	0	52.500	0	52.500
1211	Προμήθεια Υγειονομικού υλικού				
1212	Προμήθεια Φαρμακευτικού υλικού, εμβολίων και ορών				
1213	Προμήθεια υλικού αιμοδοσίας				
1215	Προμήθεια ορθοπεδικών ειδών				
1219	Προμήθεια λοιπών ειδών				
1321	Προμήθεια ειδών συντήρησης μεταφορικών μέσων	112.500	0	0	112.500
1325	Προμήθεια ειδών επισκευής αεροσκαφών	0	1.271.250	625.000	1.896.250
1411	Προμήθεια τροφίμων	687.500	1.363.750	0	2.051.250
1421	Προμήθεια ιματισμού	0	448.750	0	448.750
1511	Προμήθεια καυσίμων	312.500	11.678.750	5.625.000	17.616.250
1699	Λοιπές προμήθειες	50.000	0	0	50.000
1722	Προμήθεια συσκευών παραγωγής-αναπαραγωγής ήχου	6.250	0	0	6.250
1941	Προμήθεια μηχανημάτων εργαλείων	181.250	0	0	181.250
1323	Προμήθεια ειδών συντήρησης πλωτών μέσων	0	2.375.000	0	2.375.000
5125	Πληρωμή τελών	0	0	625.000	625.000
ΣΥΝΟΛΟ		12.606.250	28.798.750	7.537.500	48.942.500

ΓΕΝ Αφορά το συνολικό κόστος για μια φρεγάτα με ένα ελικόπτερο και 220 άτομα περίπου προσωπικό.
ΓΕΑ Αφορά το συνολικό κόστος για ένα τακτικό δρομολόγιο ανά 15 ημέρες, ενός C-130 από Αθήνα σε Αφγανιστάν.

ΣΕΝΑΡΙΟ 18 ΜΗΝΩΝ ΜΕ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ
(ΣΕ ΕΥΡΩ)

ΚΑΕ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΓΕΣ	ΓΕΝ	ΓΕΑ	ΣΥΝΟΛΟ
0432	Επίδομα υπηρεσίας στην Αλλοδαπή	7.800.000	0	0	7.800.000
0721	Έξοδα μετακίνησης στρατ.στο Εσωτ.	31.500	10.680.000	30.000	10.741.500
0723	Έξοδα μετακίνησης στρατ.στο Εξωτ.	300.000	361.500	15.000	676.500
0725	Έξοδα μετακίνησης από το εξωτερ. στο εξωτ.	18.000	0	0	18.000
0813	Μισθώματα κτιρίων	240.000	0	0	240.000
0822	Μεταφορές	1.950.000	111.000	0	2.061.000
0839	Δαπάνες καθαριότητας	18.000	0	0	18.000
0861	Συντήρηση - μεταφορά μέσων Ξηράς	375.000	0	0	375.000
0862	Συντήρηση πλωτών μέσων	0	1.930.500	0	1.930.500
0863	Συντήρηση αεροσκαφών	0	817.500	750.000	1.567.500
0814	Μισθώματα μεταφορικών μέσων	0	30.000	0	30.000
1121	Προμήθεια Βιβλίων	0	63.000	0	63.000
1211	Προμήθεια Υγειονομικού υλικού	750.000	0	0	0
1212	Προμήθεια Φαρμακευτικού υλικού, εμβολίων και ορών	1.500.000	0	0	0
1213	Προμήθεια υλικού αιμοδοσίας	75.000	0	0	0
1215	Προμήθεια ορθοπεδικών ειδών	300.000	0	0	0
1219	Προμήθεια λοιπών ειδών	150.000	0	0	0
1321	Προμήθεια ειδών συντήρησης μεταφορικών μέσων	135.000	0	0	135.000
1325	Προμήθεια ειδών επισκευής αεροσκαφών	0	1.525.500	750.000	2.275.500
1411	Προμήθεια τροφίμων	825.000	1.636.500	0	2.461.500
1421	Προμήθεια ιματισμού	0	538.500	0	538.500
1511	Προμήθεια καυσίμων	375.000	14.014.500	6.750.000	21.139.500
1699	Λοιπές προμήθειες	60.000	0	0	60.000
1722	Προμήθεια συσκευών παραγωγής-αναπαραγωγής ήχου	7.500	0	0	7.500
1941	Προμήθεια μηχανημάτων εργαλείων	217.500	0	0	217.500
1323	Προμήθεια ειδών συντήρησης πλωτών μέσων	0	2.850.000	0	2.850.000
5125	Πληρωμή τελών	0	0	750.000	750.000
ΣΥΝΟΛΟ		15.127.500	34.558.500	9.045.000	58.731.000

ΓΕΝ Αφορά το συνολικό κόστος για μια φρεγάτα με ένα ελικόπτερο και 220 άτομα περίπου προσωπικό.

ΓΕΑ Αφορά το συνολικό κόστος για ένα τακτικό δρομολόγιο ανά 15 ημέρες, ενός C-130 από Αθήνα σε Αφγανιστάν.

ΣΕΝΑΡΙΟ 30 ΜΗΝΩΝ ΜΕ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ

(ΣΕ ΕΥΡΩ)

ΚΑΕ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΓΕΣ	ΓΕΝ	ΓΕΑ	ΣΥΝΟΛΟ
0432	Επίδομα υπηρεσίας στην Αλλοδαπή	13.000.000	0	0	13.000.000
0721	Έξοδα μετακίνησης στρατ.στο Εσωτ.	52.500	17.800.000	50.000	17.902.500
0723	Έξοδα μετακίνησης στρατ.στο Εξωτ.	500.000	602.500	25.000	1.127.500
0725	Έξοδα μετακίνησης από το εξωτερ. στο εξωτ.	30.000	0	0	30.000
0813	Μισθώματα κτιρίων	400.000	0	0	400.000
0822	Μεταφορές	3.250.000	185.000	0	3.435.000
0839	Δαπάνες καθαριότητας	30.000	0	0	30.000
0861	Συντήρηση - μεταφορά μέσων Ξηράς	625.000	0	0	625.000
0862	Συντήρηση πλωτών μέσων	0	3.217.500	0	3.217.500
0863	Συντήρηση αεροσκαφών	0	1.362.500	1.250.000	2.612.500
0814	Μισθώματα μεταφορικών μέσων	0	50.000	0	50.000
1121	Προμήθεια Βιβλίων	0	105.000	0	105.000
1211	Προμήθεια Υγειονομικού υλικού	1.250.000	0	0	0
1212	Προμήθεια Φαρμακευτικού υλικού, εμβολίων και ορών	2.500.000	0	0	0
1213	Προμήθεια υλικού αιμοδοσίας	125.000	0	0	0
1215	Προμήθεια ορθοπεδικών ειδών	500.000	0	0	0
1219	Προμήθεια λοιπών ειδών	250.000	0	0	0
1321	Προμήθεια ειδών συντήρησης μεταφορικών μέσων	225.000	0	0	225.000
1325	Προμήθεια ειδών επισκευής αεροσκαφών	0	2.542.500	1.250.000	3.792.500
1411	Προμήθεια τροφίμων	1.375.000	2.727.500	0	4.102.500
1421	Προμήθεια ιματισμού	0	897.500	0	897.500
1511	Προμήθεια καυσίμων	625.000	23.357.500	11.250.000	35.232.500
1699	Λοιπές προμήθειες	100.000	0	0	100.000
1722	Προμήθεια συσκευών παραγωγής-αναπαραγωγής ήχου	12.500	0	0	12.500
1941	Προμήθεια μηχανημάτων εργαλείων	362.500	0	0	362.500
1323	Προμήθεια ειδών συντήρησης πλωτών μέσων	0	4.750.000	0	4.750.000
5125	Πληρωμή τελών	0	0	1.250.000	1.250.000
ΣΥΝΟΛΟ		25.212.500	67.597.500	15.075.000	97.885.000

ΓΕΝ Αφορά το συνολικό κόστος για μια φρεγάτα με ένα ελικόπτερο και 220 άτομα περίπου προσωπικό.

ΓΕΑ Αφορά το συνολικό κόστος για ένα τακτικό δρομολόγιο ανά 15 ημέρες, ενός C-130 από Αθήνα σε Αφγανιστάν.